

**RÄPINA
AIANDUSKOO**
nutikas loodustähedane elu

Aeg & Vaim

TEMPUS & SPIRITUS

www.aianduskool.ee/koolileht

26.01.2017

Mida soovid endale ja teistele aastaks 2017

Soovin rahu maa peal.
Tervist, jõudu ja peale-
hakkamist.

Sirje

Nooruslikku tegutse-
mistahet kõigile.

Kalle

Soovin kooliperele tar-
ku otsuseid, nutikaid
tegemisi ja palju uusi
oskusi.

Katrin

Suveks päikest, tal-
veks lund, ööseks
rahulikku und! Väikest
talje ümbermõõtu ja
suurt kontojääki,
mitte vastupidi. ☺

Valdur

Nutikaid ideid ja häid
avastusi. Rahu Eestis ja
maailmas.

Irmen

Soovin, et perel oleks
kõik hästi ja korras. Et
jaguks tööd. Rohkem
võimalusi maailma
avastada. Kõigile
soovin head tervist.

Irma

Soovin rohkem reisida,
kogeda uut ja põnevat,
tutvuda huvitavate in-
imestega. Sooja suve. Et
meie kool täituks sügisel
särassilmsete õpilastega.

Küll

Rõõmsalt ja naudinguga tööd
teha, õppida. Et kooli aias
saaks kasvatada loodustähe-
daselt puhast toitu. Lennukaid
ja nutikaid ideid, mida saaks
aias katsetada.

Anna

Ma soovin, et inimesed oskaksid
rohkem rõõmu tunda pisiasja-
dest. Heast sõnast, päikselisest
päevast või soojast kallistusest.
Endale soovin kindlameelsust
oma plaanide elluviimisel.

Liisi

Mis tehtud ...

16. jaan	Algas registreerumine projekt „Sõprusera“
19. jaan	Infovahetund
19. jaan	Praktikajuhendajate ühisseminar
24. jaan	Võrkpalli sõpruskohtumine AK ja ÜG
26. jaan	Kursustevaheline mälumäng

... mis teoksil

7. veebr	Aasta õpilase valimine
9. veebr	Kursustevaheline mälumäng
13.-14. veebr	Sõbrapäeva üritused
14. veebr	Omaloomingu konkurss
17. veebr	Nooremaednike ja maastikuehitajate lõpuaktus

TÄNASES LEHES: EuroSkills läbi lillede, üle kivide! Tõnis Horticomist! Õppetükk õnnelikkusest! Jõulud tahavaatepeeglist! Tairi Tinni talust! Sõbraks sõpruseraga! Vastuste aed! Humalapõld ja Maribori viinapuu! ... ja palju muud huvitavat!

Meie aiad

Tinni talu tomatid ja teised taimed

Sügiseti on kooli raamatukogus, teinekord fuajeesk kodumaiseid õunu ja pirne, mida vahetunnil hea vahepalaks haarata. Mõnedel õpilastel õnnestub klassist 202 koguni tomati või mõne ploomiga ühikasse jalutada. Otsustasime välja uurida, kust need maitsvad tomatid ja mahlased ploomid pärit on ning sõitsime külla Räpina Aianduskooli köögiviljanduse õpetajale Tairi Albertile. Tinni talu asub Tartumaal, Nõo vallas, Räpinast 80 km kaugusel.

Vana talumaja on ehitatud 1887. aastal, Tairi vana-vanaisa ostis selle maa koos oma kolme vennaga. Talukoht on näinud raskemaid aegu, kui tema pererahvas Siberisse küüditati, kuid 1973. aastast alates on majas jälle rõõmsamad päevad. 1994. aastal hakati lisaks vanale talumajale ka uut elumaja ehitama, sama koha peal oli varasemalt kapsakelder.

Aia suuruseks, mille eest ühtselt perega hoolt kantakse, nimetab Tairi kaks hektarit. Hädapäraseid töid teeb see, kellel parasjagu aega on. „Minul on rohimise ja kobestamise töö, samuti kastmine, muruniitmiseni tavaliselt ei jõua,“ räägib ta. Tairi lisab, et talle meeldib rohida: „See on meditatiivne tegevus, kõik mõtted saab selgeks mõeldud ja lisaks tulevad ka uued head ideed. Kuna olen lapsest saati harjunud tööd tegema, siis mul ongi kogu aeg aktiivne puhkus,“ annab ta aiatoole positiivse hinnangu.

Perenaine jätkab oma valduste tutvustamist ja ütleb, et neil on kaks tiiki, üks asub kohe maja lähedal, teine on maa piiri peal. Viimases saab suviti ka ujumas käia.

Jõuame maasikaistandikuni. Varem oli maad maasikate all rohkem ja tegeleti aktiivselt viljade müügiga, kuid nüüd on pinda vähendatud ja kui sel aastal sai saaki ka tuttavatele jagatud, siis edaspidi kasvatatakse maasikaid ainult enda tarbeks. Sort 'Festival' on küll väga vana ja kiire riknevusega, kuid suur vili ja varajane viljakande algus on sordi pererahva lemmikuks muutnud. Maasikate vahele on istutatud kultuurmustikaid, mis esimese hooga silma ei paistagi.

Jõuame tagasi talu õule ning lilledest rääkides tõdeb Tairi, et lemmikud vahetuvad iga aasta. Sellel aastal kiidab ta alatiõitsevat begooniat ja kuigi tõdeb, et oleme harjunud seda taime eelkõige surnuaedades kohtama, siis õige hoolitsuse korral muudab ta kodus peenradki oma püsivate õitega säravaks. Üks püsiv meelistaime tal siiski on: „Minu lemmiklill on karvane võõrkakar, mida ma väga armastan korjata, igal aastal päris mitmel korral,“ tutvustab ta enda ja ka arvatavasti kõikide teiste aiapidajate suurt „lemmikut“.

Tairi aiast leiame ka eksootikat. Pilku haarab vanale kännule sätitud suur lillepott, milles kasvamas tumeroosade õitega suureõieline hortensia. Meie tingimustes külmaõrn, seega talveks tuleb ta keldrisse talvituma viia. „See saab olema päris suur katsumus. Tuleb vist hakata keldriust suurendama,“ naljatles Tairi, kui kirjeldas taime talvitumiseks vajalike tegevusi. Sarnaselt hortensiale on juba aastaid aias kasvanud ka fuksia, mis igal aastal oma õitega pererahvast rõõmustab. Samuti leiame Tinni talu hoovist kreeka päikklipuu, mis pandi kasvama Ukrainast pärit seemnetest. „Sellel aastal on vähe vilju, eelmisel sain 10 liitriste ämbri täie.“

Tairi suureõielise hortensia kõrval

Maasika- ja mustikapõld

Talumaja aastast 1887

Hilissügisene kasvuhuone

Kollasekooreline arbuus kasvuhoonest

Taimekaitse õpetajana paneb Tairi koduaias suurt rõhku oma taimede maksimaalsele heaolule. Üldiselt rakendab ta mahedat kasvatusviisi, aga kuna kapsast tahaks ka saada, tuleb viimase puhul kapsaliblika tõrjeks keemilisi preparaate kasutada. Lootustandvalt lisab ta, et varsti peaks turule jõudma vahend, mida võivad mahekasvatajadki kapsaliblika tõrjeks kasutada. Naljatlenn, et ega siit aias vist ühtegi toitainete puudusega taimet ei leia. Tairi küll kinnitab, et väetusplaan on paigas, kuid lisab, et palju mõjutab ka kliima, kui näiteks piisavalt ei kasta, on taim rohkem haavatav ja hä-

dad kiiremini tulemas.

Järgmiseks tutvustab Tairi oma lillepeenraid: „Selle nimi on kolhoos, sest see on nii suur. Mulle tegelikult ei meeldi suured peenrad. Ühest otsast alustad ja siis tuleb ahastus peale. Edaspidi võiks rohkem planeerida just hilissügisel õitsvaid lilli, nt lurslilled. Kukeharjad on samuti väga tänuväärseid.“

„Vaatame kasvuhoonet ka,“ ütleb Tairi kutsuvalt. Suuruseks 120 ruutu, ehitatud polükarbonaadist, eelmisel aastal täitus 10-s juu-

bel. Ja seal kasvavadki need mõnused tomatid! Sorte on kuus erinevat: „Valitud on need, mis on enda jaoks hea maitsega.“ Tomatitest valmistatakse mahla, kuid kõige paremini maitsevad nad ikka värskelt. Lisaks erivärvi tomatitele leiame kasvuhoonest ka paprikaid, arbuuse ja meloneid. Järgmisel aastal lubab Tairi proovida kedriklesta tõrjuda röövlestaga ja selle katse käigus välja selgitada, kui palju ühele ruutmeetrile kodukasvuhoones röövlesta manustada tuleks.

Tairi puuviljaaed võtab sõnatuks. Küsin mitmeid kordi, et mida kogu selle õuna- ja saagiga peale hakatakse. „20 aasta eest olid puud väikesed ja jõudsimme ära tarbida, kuid nüüd on puud suureks kasvanud. Peaks neid tugevamini kärpima,“ tõdeb Tairi. Sorte on palju erinevaid, erilist uhkust tunneb perenaine puude üle, mis pärit veel esimese vabariigi ajast. Jalutame mööda ka karusmarjadest, mille sordid on samuti väga soliidses seas, kuid nende tugevuseks on jahukastesse nakatumise kindlus. Pirnidest on esindatud koduaeda kohustuslik ‘Pepi’ ja sellele lisaks ka ‘Moskovskaja’. Ploomipuude istandik on samuti juba väarikas eas, 18-aastane ning selle uuendamine kuulub Tairi tuleviku- ja plaanide hulka.

„Mulle meeldivad kõik aastaajad, kõik ilmad. Viimasel ajal on hakanud mulle talv meeldima, siis ei ole aias nii palju tegutsemist“, muigab Tairi. „Kevadel on mu lemmikkoht kasvuhuone.“ Tulevikku vaadates ohkab ta, et plaane on päris palju, kuid kainen mõistust säilitades tõdeb viimaks, et kõige olulisem plaan on oskus läbi mõelda, kuidas töid aias efektiivselt organiseerida.

Külustus toimus 02. september 2016.

Liisi Kont, õpetaja

Tiik ja viljapuuaed

Lillepeenar nimega kolhoos

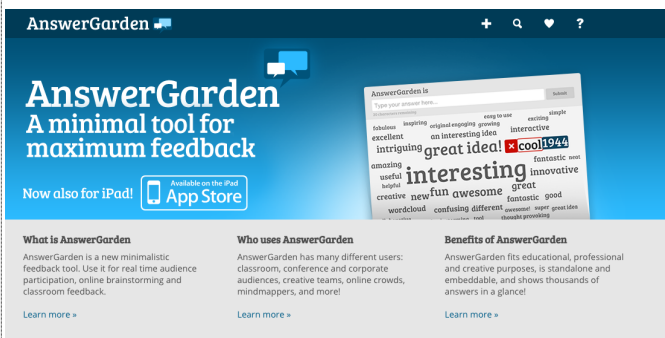
Haridustehnoloogi minutid

AnswerGarden – vastuste aed

AnswerGarden AnswerGarden (<https://answergarden.ch/>) on lihtsalt kasutatav veebipõhine küsitluste loomise ja tagasiside küsimise keskkond. See keskkond võimaldab kiiresti küsida küsimusi ja saada konkreetseid ning lühikesi vastuseid. Veebikeskkonna kasutamisel ei ole tarvis luua kasutajakontot.

Küsitluse loomine

Küsitluse loomiseks tuleb AnswerGardeni avalehel (vt Joonis 1.) olevalt menüüribalt valida + märk (vt joonis 2). Avanenud küsitluse loomise lehele saab sisestada küsimuse (vt Joonis 3) ja määrata selle tüüpi – ajurünnak, klass, modereeritav, lukustatud (vt Joonis 4). Samuti saab määrata vastuse pikkust. Võimalikud variandid on 20 või 40 tähemärki (vt Joonis 5). Veel saab lisada küsimusele nn administraatori koodi (vt Joonis 6), mille abil saab hiljem oma küsitlusi otsida (vt Joonis 2). Veel on võimalik lisada spämmi filtrit ja määrata, kas küsitlus on leitav või varjatud (vt Joonis 7). Küsitluse lõplikuks valmimiseks kasuta nuppu Create. Küsitlus luuakse momentaalselt ning avatakse kohe.

AnswerGarden Demo

Create AnswerGarden

Joonis 1. Avaleht

uue
küsitluse
loomine

varem loodud
küsitluse
otsimine
määratud ID
koodi abil

keskkonna
toetamine

info
keskkonna
kohta

Joonis 2. Menüü

Create a new AnswerGarden

Topic (required)

Type the topic of your new AnswerGarden. This can be a question or a topic, such as:
"What do you expect from this conference day?"

Joonis 3. Küsimuse sisestamine

More options (optional)

For your convenience, you can change the following settings for your new AnswerGarden. If you're using AnswerGarden in the classroom, we recommend that you provide a password, so that you can moderate the contents during the session.

AnswerGarden Mode

Brainstorm

Classroom

Moderator

Locked

In **Classroom Mode** respondents can submit an unlimited number of answers, but may only submit each answer once.

Joonis 4. Küsitluse tüübi määramine

Answer Length (New!)

You can set the answer length to 20 or 40 characters. For clear and understandable AnswerGardens we recommend using 20 character answers.

20

40

Joonis 5. Vastuse pikkuse määramine

Admin Password

You can enter a password that enables you to edit this AnswerGarden (such as the topic, unwanted answers and mode) afterwards. Do not forget this password, as there's no way to recover it.

☐ Show password

Joonis 6. Administraatori koodi määramine

Spam Filter

On

Off

Filter that detects and removes common unwanted answers is now turned off.

Add Local Discoverability

You can make this AnswerGarden easily discoverable on your current network location for a short duration. [\[Learn more\]](#)

1 hour

1 day

1 week

Hidden

Joonis 7. Spämmi filtri ja leitavuse määramine

Küsitluse jagamine

Küsitlust saab otse jagada sotsiaalmeedia kaudu, samuti lisada oma blogisse. Küsitluse tulemusi saab eksportida Twitterisse ja mitmes- se sõnapilve loomise ja kujundamise keskkonda (nt Wordle ja Tagxedo). Küsitluse jagamiseks võimaldab keskkond genereerida ka QR- koodi. Samuti saab küsitlust jagada URL-iga, mille saab kopee- rida otse brauseri aadressiribalt. Küsitluse aadressiks on tavaliselt <https://answergarden.ch/>, millele lisandub AnswerGardeni poolt genereeritud numbrikombinatsioon (vt Joonis 8).

Share

Export

About

QR

Local

Admin

Refresh

Joonis 8. Küsitluse jagamine, vastuste eksportimine, QR koodi genereerimine, administreerimine jm.

Küsitlusele vastamine

Küsitluse avamisel ilmub ekraanile küsimus ja vastuse lisamise väli. Vastamisel kuvatakse ka võimalike tähemärkide arv (vt Joonis 9).

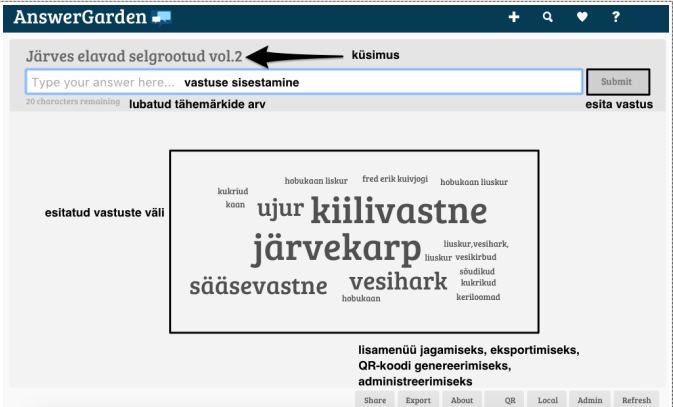
Vastused kuvatakse sõnapilvena (vt Joonis 9). Liikudes vastussõna- le, on võimalik näha, mitmel korral konkreetset vastust anti (vt Joonis 10).

AnswerGarden on kasutatav nutirakendusena iPadis. Teistes nuti- seadmetes äpi kasutamise võimalus puudub.

iPadi rakenduse ja veebikeskkonna kasutamine on tasuta.

Katrin Uurman, haridustehnoloog

Link allalaadimiseks: <https://itunes.apple.com/us/app/answergarden/id886601928?mt=8>

Joonis 9. Küsitluse aken koos küsimuse, vastuse sisestamise välja, vastuste ja küsitluse jagamise menüüga.

Joonis 10. Vastuste pilv

EuroSkills läbi lillede

Seekordne EuroSkillsi võistlus toimus Göteborgis, Rootsis. Korraldus oli vägagi hea, hotell asus kohe messikeskuses, see aga tähendas seda, et nädal aega praktiliselt välja ei saanudki. Floristi eriala võistlusel oli osalejaid 13 riigist, lisaks veel Korea esindaja, kes osales väljaspool võistlust. Aianduskooli esindas Brigitta Allemann, meie kooli vilistlane.

Uudne oli seekord ühemehevõistlus - igalt maalt üks esindaja, mitte kaks nagu varem. Vähemalt ei kulunud aega vaidlemiseks, kuidas mingit tööd teha. Töid oli seekord kuus ja aega piisavalt. Meie erialal ei ole midagi varem teada võistlustöödest. Iga ekspert toob kaasa kaks ettepanekut ja nende hulgast siis valitakse ning parandatakse ja otsustatakse, mida tuleb võistlejail teha. Seekord valiti töödeks pärg plastvahu, seade vähemalt kolme potilille ja lõikelilledega, kimp karkassil, body decoration teemaks muinasjutt, pruudikimp etteantud pruudile ja lauaseade.

Ikkagi ka selline valimiste kord annab mõnele õnnelikule eelistuse, kui valitakse nende maa töö, mida kindlasti on kodus harjutatud, nagu läks inglise võistleja pruudikimbuga. Väga häid töid oli üllatavalt vähe ja needki alati erinevatelt võistlejatelt. Teiseks päevaks oli küll juba selge, et Soome võidab ja nii läkski.

Negatiivset ehk niipalju, et ruumi oli igal võistlejal vähe ja lillevalik piirdus põhivärvuste ja pikkade sirgete vartega. Aga ikka oskasid parimad midagi head valmis teha. Veel tuli välja selline asi - võistleja võitis eelmise töö lahti, et teha järgmist ja kuna reeglid seda ei keelanud, siis karistada selle eest polnud võimalik. Seega sai võistleja head punktid nii värvuse kui ka kompositsiooni eest täiesti ebaausalt ja sai kokkuvõttes auhinnalise koha. Lihtsalt keegi pole varem selle peale tulnud, et nii ka võib! Järgmisel võistlusel on see punkt juba juhendis sees. Pole ju loogiline, et florist jookseb ostjale järele ja küsib osa lilli juba müüdud tööst tagasi, kuna tal on neid järgmisesse vaja.

Uskumatult peen ja korralik oli Korea võistleja väikeste tööde tehnika, meie siin selliseid asju teha ei oska, tuleb sinna õppima sõita!

Kokkuvõttes sai Brigitta 10. koha - väga raske on ikka võistlus-

pingele vastu panna! Esimese koha saavutas Soome, teise Inglismaa ja kolmanda koha Ungari võistleja. Ungaris toimub ka järgmine EuroSkills võistlus.

Indrek Kaeli, floristika juhtõpetaja

EuroSkillsi viiendad

Detsembri alguses osalesid meie koolist Euroopa noorte kutse-meistrivõistlustel Euroskills 2017 Mairold Mänd ja Erik Rüütel, kes esindasid Eesti maastikuehitajaid.

Ülesanne oli ehitada joonise järgi miniaed mõõtmetega 5 x 6 m, mis oli suhteliselt mitmekesine oma materjalide ja vajaminevate töövõtete poolest. Joonis oli küll varasemast ette teada, kuid kõiki materjale ei olnud ette teada ning neid, mis olid teada, ei olnud kõiki jälle võimalik muretseda. Seetõttu jäi lootus võistlejate oskustele ja kogemustele. Õnneks oli korraldajate poolelt võimalus üks päev enne võitluste algust tutvuda kohapeal materjalidega, katsuda, mõõta ja proovida neid töödelda.

Võistluspäevi oli kolm ja iga päeva lõpuks oli ette antud, mis peab sama päeva lõpuks valmis olema ning mida hinnatakse.

Võistluse algus oli rabe, kuid peagi saavutati oma rütm ja elati võistlusesse sisse. Meie õnneks oli ka vastastel sarnased probleemid. Päeva edenedes hakkas aga pilt selginema. Favoriidid olid eraldumas nii kvaliteedi, kui ka jõudluse poolest ja meie poisid olid loodetult esimese poole hulgas. Teine päev näitas veelgi paremini, kes võivad paremate kohtade eest võistelda.

Olukord muutus iga tunniga. Kord läks mõni võistkond „eest ära“ ja siis mingil põhjusel järgmisel tunnil oli märgata samal võistkonnal täielik seisak ning teised tulid järgi või isegi möödusid. Nagu Vestmann all ja Piibeleht peal ja vastupidi. Ja kui alguses tundus, et võistlus on lihtne, selgus peagi, et ollakse graafikust maas.

Kolmanda päeva viimase kahe tunni eelsel vaheajal tundus, et valmis ei jõuagi. Aga noormehed võtsid ennast kokku, leidsid kusagilt uue käigu. Selle tulemusena saadi töö valmis ja allakirjutanule tundus visuaalsel vaatlusel, et ainukestena. Enamustel oli midagi puudu või jäi viimastele sekunditele.

Tulemustest saime teada lõputseremonial ja seal selgus, et meie võistkond saavutas tubli 5. koha 11ne võistkonna hulgas ja Meisterlikkuse medalid (üle 500 punkti). Siiski jäi natuke kripeldama, sest paljud meie töö juurest möödakäinud arvasid, et poisid peaksid esimese kolme hulka tulema. Sama arvasin ka ise. Kuid kohtunikud hindasid seekord nii. Järgmine võimalus loodetavasti Abu Dhabis juba selle aasta sügisel. Tublid ja edasi, Mairold ja Erik!

Priit Trahv, kutseõpetaja

Foto: K.Toom, A.Aus

Erik ja Mairold võistluspaigas

Priit Trahv, Mairold Mänd, Erik Rüütel, Raili Laas Tallinna lennujaamas

Rahastatud projektid

Aastaks 2017 on rahastatud järgmised aianduskooli projektid:

Erasmus+ „Räpina Aianduskool õpib Euroopas“ projekt aastani 2018. Õpirändele saab minna 68 õpilast ja 18 töötajat. Planeeritud on, et ühel aastal läheb 34 ja teisel samuti 34 õpilast välispraktikale.

NordPlus projekt „Nordic horticulture“ on ühe aastane projekt. Võimalus erialaselt täiendada on kuuel õpilasel ja ühel õpetajal. Teine õpiränne toimub Islandile aprilli lõpus.

Maineprojekt, mis on suunatud üldhariduskoolide õpilastele, eesmärgiga parandada kutseõppeasutuste mainet, sai rahastuse viieks tegevuseks:

1. „Sõbrad looduses“ on kahe päevane looduslaager põhikooli õpilastele. Sel aastal tulevad meile Mõniste põhikooli õpilased laagrisse.
2. Põlvamaa karjäärpäev toimub 28. märtsil Räpina Aianduskoolis. Üritus on suunatud Põlvamaa üldhariduskoolide õpilastele.
3. Võistlus „Loomerõõm“ on aiandusteemaline kirjandus- ja joonistusvõistlus põhikooli ja keskkooli õpilastele.
4. Üle-eestiline üldhariduskoolide külastamine eesmärgiga tutvustada õppimisvõimalusi Räpina Aianduskoolis. Plaanis on külastada 40 kooli.
5. Taimeprojekt „Sõprusetera“. Eesmärgiks on kasvatada, hooldada ja vaadelda aedherne taimi. Suunatud eelkõige põhi- ja keskkooli õpilastele, kuid osaleda saavad ka lasteaiaid.

Janely Org, projektijuht

Jõulupidu-maskipidu

8. detsembril toimus koolis maskipeo teemaline jõulupidu, kus õhtujuhtidena astusid üles Alexandra Kibuvits ja Laura Ehin. Kanti maske, tehti pilte, joodi glögi ja söödi õpilaste endi poolt küpsetatud piparkooke. Jõulupaki lunastuseks anti kursustele varasemalt ülesanded, kus reklaamima pidi jõuluteemaliselt tööriistu. Jõuluvana ilmus kohalegi aiakärus. Etteasted olid kirjud, nalja ja naeru jagus kuhjaga. Keegi ei pidanud muretsema, sest jõuluvana ei jät-

nud kedagi kommipakita. Peale kinkide jagamist mängiti lõbusaid seltskonnamänge ja tantsiti hoogsasti diskorütmide saatel. Hilisõhtul kuulutati välja kõige säravamate maskide kandjad - miss ja mister mask. Mälestuseks tehti peol palju pilte, mis hiljem Facebooki vallutasid. Pidul oli tore ja meeleolukas.

Rebecka Herzmann, ME15-41-K

Foto: T. Mastik

Jõuluvana „saaniga“

Mister ja Miss Mask — Indrek ja Triin

Jõululaat

Selle aasta jõululaat oli varasemate aastatega võrreldes kõige suurem müüjate arvu poolest. Kooli fuajees oli kokku 26 müügikohta, rohkem kui 40 müüjaga. Osalesid meie kooli õpilased, õpetajad, töötajad, Maarja küla ning kolm müüjat väljaspool kooli.

Kõige rohkem pakuti müügiks omatehtud maiustusi (piparkoogid, vahvlid, muffinid, koogid). Lisaks sai osta sinepit, kuivatatud õunu, jõhvikaid suhkrus ja leiba. Suurt vaeva oli nähtud ka käsitöötoodetega: kindad, sokid, vabid, mänguasjad, ehted ning jõulukaunistused,-

ehted ja -seaded, kaardid. Esimese aianduse kursuse õpilased turustasid CD-plaati, millel kõlasid nende poolt lauldud laulud. Kooli õpilasfirma **Vallatud Vorstid** pakkusid salaami ja kabanossi vorsti. Maarja küla õpilased olid väljas huvitavate omavalmistatud toodetega. Muidugi ei puudunud jõululaadalt hapukapsas ja mesi.

Küsid õpilaste arvamust, et kuidas neile meeldis see üritus, siis oldi rahul - kõik said midagi maha müüdnud ja samas sai ka endale midagi meelepärast osta.

Tiiu Ruuspõld, õpetaja

Häly Raidla, ME15-41-K

Foto: E.Aug, R.Herzmann

Vallatud Vorstide müügilett

Laadakaup

Tõnis Horticomist

Tõnis Soopere töötas viis aastat Räpina Aianduskooli õppemajandi juhatajana. Eelmisel kevadel pani ta selle ameti maha, et minna uusi väljakutseid otsima. Täna hulgimüügi ettevõttes Horticom tootejuhina töötav Tõnis viibis 19. jaanuaril toimunud praktikajuhendajate seminari raames aianduskoolis. Kasutasin võimalust, et uurida, milline on ettevõtte, kus ta töötab ja mis tööd ta seal nüüd teeb.

Mis ettevõtte on Horticom?

Horticom loodi umbes aasta tagasi varasemalt aednikele tuntud ettevõtete Selteret ja Schetelig ühendamisel. Tegeleme hulgimüügiga, olles keskendunud aianduskaupadele. Klientideks on erinevaid aianduskeskused, puukoolid, köögi-, puuvilja- ja lillekasvatajad. Ettevõttel on kaks osa, profipool, kes tegeleb aiandustootjatega ning hulgimüügi pool, kes varustab aianduskeskusi ja -poode. Reaalselt poodi, kust kaupu ostma tulla, meil ei ole. Liigume selles suunas, et avada e-pood, kust oleks mugav endale sobilikke tooteid tellida. Inimesed otsivad kogu aeg uusi võimalusi ja nutikaid lahendusi, meil on palju erinevaid tarnijaid, et klientide soovetähta. Tihti arvatakse, et maailm on lahti ja tellida saab kõike, mida süda ihkab, aga tegelikult on toodetel oma kindlad esindajad ja tellimuste vormistamine käib ainult läbi nende. Näiteks Horticom on aianduskooliski kasutusel oleva kasvuhoonesüsteemi PRIVA ainuesindaja Eestis, keegi teine selle süsteemi tarvikute müügiga siin ei tegele.

Kuidas Sina sinna tööle sattusid?

Olin uute väljakutsete jahil ja uurisin, kuidas oma kogutud teadmisi rakendada. Tegin ettevõttesse päringuid, kirjutasin oma ideedest ja mõtetest ning Horticom oli minuga koostööst huvitatud.

Tänapäeval on oluline osata ennast müüa. Kui tekib idee, et ma tahaksin just selles ettevõttes töötada, aga neil ei ole ühtegi avaliku tööpakkumist, siis tuleb ise aktiivne olla ja neile kirjutada. Ja kui juhtub, et ettevõtte tunneb, et neil oleks midagi sinu oskuste ja teadmistega peale hakata, siis nad tekitavad sulle töökoha. Ma olin nende inimestega juba ammu tuttav, sest õppemajandi juhatajana tellisin vajaminevaid tooteid ja tehnikat nende kaudu. Ma teadsin, millega ja kellega ennast seon.

Mis on Sinu tööülesanded?

Olen ettevõttes tootejuht. Tootejuht peab olema kursis sellega, kuidas toode müügitulele jõuab ja kuidas see omakorda letilt klientidele jõuab. Kursis peab olema üldise turuseisuga. Tootejuht ei müü, aga ta peab toetama müüki ehk suhtlema kliendihalduriga, kes suhtleb ettevõtjaga. Käin messidel uusi tooteid otsimas, peab teadma, mis maailmas toimub. Veel rohkem tahaksin käia aiandites ja suhelda klientidega. Liikuv töö on mulle sobivam.

Mis on selle töö juures kõige raskem?

Müügi vormistamine. Horticom on ikkagi äriettevõtte ja müügi protsessi lõpuks sa pead jõudma tehinguni. Ja see on ikkagi teataval määral surve, sest sa ei ole turul üks. Euroopa piires on väga lihtne, et tuleb konkurent Lätist ja müüb hoopis ise Eesti tootjale mõne masina. Konkurents on tihe, aga samas on see väga põnev maailm. Kaubanduses on palju reegleid, mis võivad muuta selle mängu karmiks.

Mis paelub Sind selle töö juures kõige rohkem?

Meil on erinevates osakondades kokku 50 inimest, kõik tegutsevad üheskoos ja see ongi kõige paeluvam. Seal on omapärane sünergia. Kui on mingi kiire asi, mis on vaja ära lahendada, siis kõik panustavad sellesse. Mulle väga meeldivad need inimesed, sõbralik suhtlemine, ühisüritused jne, töötasu pole alati olulisem. Ja ka see on tähtis, et kuigi juht näib karm ja tirib meid mugavustsoonist välja, siis me teame, et ta teeb seda ettevõtte arengu pärast.

Kui palju on vaja erialaseid teadmisi või piisab ainult headest müügimehe oskustest?

Aiandusteadmisi on kindlasti vaja. Sa pead teadma taimekaitsest

Tõnis aianduskooli sügispeel

või väetistest, et ei müüks kliendile vale või ebasobivat toodet. Sa pead suutma ära seletada, miks just see väetis on parim ja miks just sellisel kujul.

Kui palju Sa ise tööväliselt aiandusega kokku puutud?

Meie perel on koduaed. Üks töödest, mis meeldib ja mida naudin, on muruniitmine. Mõni käib trennis või jookseb, mina tegutsen hea meeleaga aias.

Miks peaksid noored aiandust õppima?

Ma näen sellel erialal palju võimalusi. Ettevõtted investeerivad järjest enam tehnikasse, et töö oleks efektiivsem. Masinad aga paratamatult kõike tööd ära ei tee ning nende kõrvale on vaja spetsialiste. Näiteks kasvuhoonetes on puudu inimestest, kes oskaksid korradada või parandada kastmissüsteemi. Horticom küll tarnib kasvuhooneid ja vajalikku lisavarustust, kuid meie ei paigalda ja ei paranda. Ka mõni suvaline torumees või elektrik võib tulla leket parandama või pirni vahetama, aga teinekord nad ei mõista sügavuti, miks üks või teine toru just seal jookseb või miks see konkreetne lamp peab olema selle koha peal, kus ta parasjagu on. Kasvuhooneid panevad täna kokku üldehitajad, aga miks ei võiks olla selleks eraldi inimene, kes lisaks kasvumaja kokkupanekule ka kastmissüsteemid sisse ehitab jne.

Mis on viimane raamat, mille Sa läbi lugesid?

See oli tõenäoliselt mõni koolituse materjal. Ma käin praegu koolitajate koolis ja õpin koolitajaks. Olen üldiselt halb raamatute lugeja.

Mida igatsed aianduskooli juures kõige rohkem?

Inimesi ja keskkonda. See viis aastat oli super, mulle hullult meeldis siin! Sain palju uusi tutvusi ja kogemusi. Siinne keskkond... eriti nüüd kui istun kontorilaua taga, siis mõtlen nostalgiliselt, kui hea oleks teha pargis üks tiir. ☺

Liisi Kont, õpetaja

Foto: V.Truija

Valgamaa Kutseõppekeskuse külastusest

Kui Katrin Uurman edastas õpetajatele info, et on võimalik tutvuda Valgamaa Kutseõppekeskuse töökorralduse ja õppeprotsessiga, olin kohe nõus kaasa tulema.

Kolmapäeval, 7. detsembril saigi külastus teoks ja olgu etteruttavalt mainitud, et see oli väga äge ja huvitav.

Meid võttis vastu Valgamaa kooli haridustehnoloog ja IT juht Eva Tšepurko. Kohe, kui olime kooli peauksest sisenenud, kõitis minu kui autofänni tähelepanu paremas fuajee nurgas suur, uhke musta värvi Ameerika limusiin Chrysler. Pärast selgus, et see auto pidigi kutsuma noori õppima autoasjandust, autoremonti ja tegema kutseharidusele reklaami. Ka selle auto numbri-märgid olid rakendatud tööle reklaamina – need olid kooli nime esitähed. Enne külastuse lõppu demonstreeris Eva samal auto esiklaasil tunniplaani. Nii, et auto polnud mitte ainult pilgupüüdmiseks, vaid oli tõeline reklaami mas-kott.

Eva oli põhjalikult valmistunud meie delegatsiooni vastuvõtuks, tehes ühes õppeklassis meie põhjaliku kooli tutvustuse. Eva ettekanne oli tõsiselt huvitav, ta oskas ennast panna kuulama, kaasa mõtlema. Kogu esitus oli siiras, elav ja meeldejääv. Ägedad uued ideed olid niivõrd huvitavad, et endal jäi küll vahel suu ammul. Alati oli üks uue projekti või idee eestvedajatest Eva ise. Tundus, et selles koolis on väga tugev meeskonnavaim, kogu tiim liugleb uuenduste lainetel. Vähe sellest, saadakse tunnustusi, auhindu ja indu uuteks nutikateks ideedeks.

Kuulsime mitut HTM, Hitsa ja Innove teedrajavat projekti, uusi põnevaid algatusi, mida ikka ja jälle on senini suure entusiasmiga juhtinud kooli direktor Margus Ojaots.

Samsungi projekti tutvustades läks Eva jutt eriti huvitavaks, ta elas oma ettekandele tormiliselt kaasa, pahvatas vahest naerma, oli väga emotsioonikas. Saime teada, et koolis toimub õppetöö lausa kolmes keeles—eesti, läti ja inglise. Kui ülihuvitav esitus läbi sai, oli aeg lõunatada. Et kooli üks erialadest on kokandus, siis pakkusidki sööke-jooke meie õpilased ise. Ja oh mis häda, server oli tuksis, seepärast märkas in kohe, et menüü on paberlehel käsitsi kirjas. Tegelikult oli ikka asi väga korralik. Kogu menüü suurel ekraanil. Ja toidu maitsele panin vähemalt mina 10st 10 palli. Pisut harjumatu oli oma mustad toidunõud eraldi alusele pista ja instrumendid eraldi panna. Aga pärast harjutamist ja õpilaste naeratavat tuge kasutades, sai seegi asi selgeks. Ka toidujäätmed koguti eeskujulikult kokku.

Igal pool majas oli avarus, valgus, mõnus tunne. Maja projekteerija ja sisearhitekt on kõvasti vaeva näinud, sest tulemus oli meeldiv, värvilahendused rabavad ja kogu interjäär vapustav. Seoses pühade ajaga oli koolimaja täis jõulumaa võlu ja ilu. Kõik õpilaste oma looming. Uudistajaid vooris nii sisse kui välja, koolidest kui lasteaiadest. Ja meiega saime tunda ennast lastena, kuigi Uno oma keha-ga igast pisikesest uksest sisse ei mahtunud.

Väga meelikõitev oli kolme logistika eriala õppiva õpilase esitus suures saalis.

Siin toimus tõeline lõimumine nii kõnes kui keeles, võimeldes ja tantsides, lauldes ning rääkides. Vähe sellest, taustaks suurel ekraanil näidati uut laomajanduse äppi, uut lahendust, mille õpigrupp oli ise välja mõelnud eriala tutvustamiseks, reklaamiks. Igatahes oli

Kutsekooli kokandusõpilased

Jõulumaa võlu ja ilu

meie tugev ning toetav aplaus tunnustuseks esitlejatele.

Et ka puhastusteenindajad saavad siit koolist diplomi, nägime spetsialiseeritud klassi täis kaasaegseid õppevahendeid, seadmeid ja morni näoga plastist näidismannekeene.

Üks uus lahendus pakkus taas üleüldist huvi ja järele proovimist. Raamatukogus, kus olid eri värvides ratastega toolid koos pöördlaudadega, riulid täis mitte tavalisi raamatuid, vaid digitaalseid väljaandeid. Neid oli tohutu hulk ja samas ruumis olid ka luku taga tahvelarvutid. Marko tegi liikuva tooliga ruumile mitu tiiru peale ja vist tundis ennast nagu seitsme aastane poisike lasteaias. Ta säras rõõmust ja tundis naudingut. On millest eeskuju võtta. Ideid sai juurde igast kooli klassist, igast ruumist. Liina Palu oleks peaaegu meie kooli floristidele kaasa saanud kassa aparaadid, ent keegi oli meist ette jõudnud. Kui tekstiili eriala koolist kaob, oleme kassa aparaatide järjekorras number kaks :)

Kuna kool asub kahe riigi ja linna Valka ja Valga piiri peal, on kohalike ettevõtjate huvi tulevaste lõpetajate vastu väga elav ja endastmõistetav. Otsene side tööandjatega, vahetu kontakt on edu aluseks, et lõpetajad leiaksid kindla praktika- või töökoha juba enne kooli lõpetamist (näide autohooldusest).

Meie pikem arutelu Valgamaa Kutseõppekeskuse külastuse kasulikkusest toimus otse bussis, tagasiteel. Järgmine, kuhu minna ja loodan, et ka paljud meie kooli õpetajad sooviksid, on Tartu Kutsehariduskeskus.

Suured tänud võõrustajatele ja meie kooli väsimatule aktivistile Katrinile. Oli meeldiv, väga kasulik ja hariv õppekäik. On mida meenutada, millest õppida.

Uno Minka, kutseõpetaja

Killukesi Sloveeniast

Eelmise aasta mai kahel viimasel nädalal oli mul hea võimalus viibida Erasmus+ projekti raames välislähetuses Sloveenias. Vastuvõtjaks oli Celje aianduse ja visuaalse kunsti kool (Šola za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje). Õpilased Kadri Kõomägi ja Jaan Tanvel läksid sinna kolmeks nädalaks praktikale. Mina ja floristikaõpetaja Leili Alaoja-Rein saime õpetajatena osaleda ja vaadelda, kuidas neil seal kaugel maal läheb. Reis algas minu jaoks 16nda mai varahommikul bussisõiduga Rāpinast Tartu kaudu Tallinna, sealt edasi lennukiga Istambuli kaudu Ljubljanasse ning lõpuks rongiga Celjesse. Rongis saime peale pikka pusserdamist ka oma kontaktisikutega ühendust (üks telefoninumber oli vale) ja umbes peale pooleteistunnist rongisõitu olimegi Celjes, kus Matjaz juba meid ootaski. Kähku autode peale, kebabiputkast läbi ja ööbimispaika. Ööbimiskohaks oli ühiselamu, kus elasid mitme kooli õpilased. Meile oli ette nähtud toad kõige kõrgemal korrusel ja ega seal peale meie teisi polnudki. Kui toad lõpuks kätte saime, hakkas kell juba südaööl lähenema.

Kuna reisiärevus oli veel hinges ja und ei tulnud, siis otsustasime Jaaniga väikse jalutuskäigu linna peal teha. Celje on Sloveeni suuruselt kolmas linn, umbes 37 500 elanikuga, asub Savinja jõe ääres. Kõigepealt otsustasime raudteejaama üles otsida, mis oli nii umbes 15-20 minutise jalutustee kaugusel. Tee peal jäi silma üks lillepood, mille me Leili jaoks ära pildistasime ja mõned kujud. Ühe neist ristisime kohe ära Marie Underiks, ilmselt toreda kübara pärast. Pärast raudteejaama jalutasime jõe äärt mööda tagasisuunas. Teisel pool jõge hakkasid kohe mäed pihta, lähimad künkad olid umbes 400 m kõrgused, tagapool hakkasid kilomeetritele lähenema. Jõe ääres oli metsapark, kus kasvas palju huvitavaid puid-põõsaid. Näiteks ühel suurel puul olid rohekas-kollased suured õied, mis meenutasid tulbiõit. Sel hetkel ei osanud me kumbki midagi arvata, hiljem guugeldades selgus, et tegemist ongi tulbipuuga.

Tulbipuu õis

Sloveenia „Marie Under“ Celje raudteejaamast tulemas

Kadri, Jaan ja Valdur „pimedatena“ maitsemismeelt testimas

Järgmisel päeval oli meile ettenähtud kohtumine koolis, et arutada edasisi tegevusi. Pärast arusaamatusi kohaliku taksomajandusega tuli meile lõpuks Matjaz bussiga järele ja viis meid kooli juurde. Seal kohtusime esmakordselt Karmeniga, kes oli meie kõige tähtsam kontaktisik. Ilm oli juba suhteliselt palav ja meid kostitati rohkest veega. ☺ Ka kooli direktor käis meid isiklikult tervitamas. Inglise keelt ta küll väga ei osanud, kõik tema head soovid tõlgiti meile ümber. Plaanidest siis niipalju, et esimeseks nädalaks oli planeeritud meile kõigile tutvumine kooliga ja lähimbruse vaatamisväärsustega ning ekskursioon koos õpilastega. Teisel ja kolmandal nädalal pidid õpilased aianduskeskuses tööle hakkama.

Pärastpöole tehti meile õues väike ringkäik. Kõigepealt saime omal nahal ära kogeda pimedate raja. Silmad seoti rätikuga kinni, võtsime üksteise õlgadest kinni ja nii hakkasime Barbara juhendamisel aias ringi ukerdama. Saime kogeda jalge all erinevaid pinnaseid, tunda oma nahal päikest ja varju, nuusutada erinevaid maitsetaimi, katsuda erinevaid lehti ja oksa, kuulata mesilaste suminat ning maitsta puuvilju. Kõik meeled olid rakendatud. Vahepeal oli kuulda ka teiste inimeste hääli, ilmselt said mõned meid nähes palju nalja. Puudega õpilased õpivad seal koolis teistega koos. Näiteks mingi esimese kursuse kõik tunnid toimuvaadki sellepärast ühes ruumis, et õpilane pääseks sinna ratastooliga. Sarnaselt meie integratsiooniühmaga, on ka seal keeleprobleemidega õpilasi. Põhiliselt on nad põgenikud Kosovost, kellele ka kõigepealt sloveeni keelt õpetatakse.

Kooli juurest tagasi oma elukohta läksime juba jalgsi ja edaspidi liiklesimegi linna peal ainult jalgsi. Need jalutuskäigud olid jube põnevad ja võtsid algul päris kaua aega. Iga põõsas, puu, lill ja rohututt vajas uurimist, puurimist ja üles pildistamist. Kamba peale leidsime enamikele taimedele-puudele ka nimetused. Isegi mina hakkasin lõpuks aduma, et vahtralehtedega imeliku koorega puu on plaatan ja see puu, mille lehed meenutasid lepalehti, oli hoopis pöök. Milline täpsemalt, see käis mulle juba üle jõu. ☺

Järgmiseks päevaks oli meile planeeritud osalemine näidistunnis, kus õpilased ehitasid salatipuud. Üks õpilastest oli Saksamaal praktiliselt käies seda õppinud - kõigepealt ta tutvustus klassiruumis asja teoreetiliselt ja pärast tuli õues praktiliselt järgi teha. Kuna õpilasi oli üsna palju ja ehitusobjekte ainult üks, siis mitmedki said niisama igavleda. Nagu ikka, kellel huvi suurem, see saab ka rohkem õppimises osaleda. Kui puu valmis ja taimedki sinna istutatud, sai ka meie programm selleks päevaks läbi.

Uuel päeval ootas ees ekskursioon lähiümbruses. Barbara võttis meid hommikul kooli juurest auto peale ja reis võis alata. Kõigepealt viis tee meid humalamuuseumisse, mis asus naaberlinnas Žalecis. Humalamuuseum oli küll äärmiselt huvitav, väljapanekus oli näha erinevaid tööriistu ja masinaid, mida humala kasvatamisel ja töötlemisel vaja on läinud. Minu jaoks oli suur üllatus, et humalat seal nii palju kasvatatakse. Sloveenia on koguni maailma suuruselt viies humalatootja ja just sellesamas Savinja jõe orus, kus ka Celje asub, on eriti soodsad kliimaatilised kasvutingimused humala jaoks. Umbes 75% Sloveenia humalast kasvatatakse just selles piirkonnas. Humalapõllud olid tõesti vägevad. Kuna humal on ronitaim, siis terve põld on umbes 8m kõrguseid poste täis, mille vahele on traadid tõmmatud. Meie sealoleku ajal olid taimed umbes meetri-paari kõrgused. Tänapäeval teevad humalakäbide korjamise ära masinad, aga vanasti oli see puhas käsitöö. Igal aastal tuli Celjesse umbes 30 000 abitöölist, et kiiresti-kiiresti paari nädala jooksul käbisaak ära korjata. Ja toodangutki polnud vaja kaugele viia. Celjest umbes 10 km kaugusel on Laško, kus toodetakse ilmselt Sloveenia kõige tuntumat õlut. Žalec on kuulus nüüd ka selle poolest, et seal avati Euroopa esimene õllepurskkaev. Meie sealoleku ajal polnud see veel valmis, aga jutuks oli küll.

Teiseks vaatamisväärsuseks oli Rooma nekropolis, ehk siis roomaegne matmispaik. Celje (tolleaegse nimega Celeia) oli oluline linn Rooma impeeriumis. Kolmanda sajandi lõpus toimus suur Savinja jõe üleujutus, mis hauasambad hävitas. Ja alles 1952 need taasavastati ning hakati kildhaaval taastama. Kuna piirkonda on palju maju peale ehitatud, siis ilmselt on palju tükke jäänud nende alla.

Viimasena külastasime sel päeval Pekeli koobast (Jama Pekel). Sloveenias on palju karstikoopaid, tuntuim neist on kindlasti Postojna. Barbara kiitis meile jälle hoopis Skocjanske koopaid, mis olevat kõige ilusamad. Need kaks jäid meil küll seekord külastamata, aga elamus Pekeli koobastest oli mulle isiklikult küll väga suur. Maaalune ringkäik oli ainult natuke üle poole kilomeetri pikk, aga kõik oli nii ehe ja lähedal. Seinad käega katsuda, kohati tuli läbipääsemiseks kummardada, krae vahele tilkuvatest veepiiskadest rääkimata. Mitte nagu Postojna koobastes, kus saab rongiga ringi sõita.

Järgmisel päeval, ehk siis reedel, käisime õpilastega koos ekskursioonil. Külastasime kahte aianduskeskust. Üks neist oli väike perefirma Ljubljanas, teine asus peaaegu Itaalia piiri lähedal. Meie uudistasime enamjaolt omapead, kohalikud õpilased tegid usinalt märkmeid vihikusse. Lisaks käisime Ljubljanas ühel golfiväljakul, mis oli rajatud endisele prügimäele. Saime väljakul ringi käia ja

Salatipuu ehitamine

jalaga palle auku ajada. Näidati ka tehnikat, millega muru niidetakse ja muud hooldust tehakse. Väljakule jäänud pallid korjati ka masinaga üles.

Nädalavahetusel võtsin ette rongide reisiplaani ja käisin kaugemaid kohti avastamas. Laupäeval viis tee mind mere äärde, kõigepealt rongiga Koperisse ja sealt bussiga Pirani. Väga ilus linn ja linnamüüri pealt on ikka võrratu vaade linnale ning merele. Pühapäeval aga viis tee mind Maribori, mis on Sloveenia suuruselt teine linn ning selle ümbrus on tuntud viinamarjakasvatuse piirkond. Maribor on kuulus kindlasti selle poolest, et seal kasvab maailma vanim viinapuu. Üle 400 aasta vana, kinnitatud ka Guinnessi rekordite raamatusse. Kaesin selle vanakese oma silmaga üle. On ikka sellel puul visadust kasvada. Tagasiteel Celje suunas tegin väikse vahepõike Ptuj linna, kus sai jällegi üks kindlus koos muuseumiga ära vallutatud. Muuseumis oli kõige lähedam karnevalikostüümide kollektsioon, seal leidis ikka igasuguseid olendeid ja elukaid. Ptuj linnast

jäi meelde ka üks hästi suur maguskirsipuu, mis oli punaseid marju täis. Vaatame korra kalendrisse, käes oli 22. mai ja juba kirsid punased. Celjes selliseid küpsustmes kirsse ei näinud.

Uus töönnädal algas jällegi kooli juures. Kõigepealt tutvustati üht aianduskeskust kooli lähedal ja pärast teist, mis asus linnast väljas. Seal pidid Kadri ja Jaan järgnevatel päevadel tööl käima. Samas kohas olid meie õpilased ka eelmisel aastal. Käisin ka ise koos õpilastega praktikal. Meie Kadriga istutasime kasvuhoones tomateid ja muna- taimi kassettidesse.

Humalapõld

Mida Jaan väljas tegi, ei saanudki päris täpselt aru - korrastas istikute potte, aitas kühveldada killustikku käru peale, kitkus peenarde vahelt rohtu. Kusjuures osjad jättis kasvama - need pidavad ilusad olema.☺ Aianduskeskuse omanik inglise keelt ei rääkinud, aga tal oli hea meel, et sai minuga saksa keeles suhelda. Väga imestas hommikul, et õpetaja kah tahab tööd kaasa teha. Ja tööpäeva lõpus teatas: „Herr Professor, es ist genug ...“. Igatahes oli väga naljakas seda "Herr Professorit" kuulata. Pärast kinkis meile Kadriga mõned pakid seemneid.

Koolis külastasin ka matemaatika tunde. Peaks ütlema, et natuke oli endalegi kasu, sest ratsionaalfunktsioone pole mul ammu vaja läinud. Pärast läks lihtsamaks, hakati funktsioone kordama - lineaarfunktsioonid, ruutfunktsioonid jne. Matemaatikat õppida sloveenia keeles ... pole üldse võimatu.☺ Nädala pärast pidi toimuma suur nõ riigieksam, selleks see kordamine. Matemaatika kohta kurtsid ka õpilased, et pidi raske olema. Sain ka ühed eksamiülesanded kaasa. Kes järgmisel aastal hakkavad riigieksamiteks õppima, saavad võrrelda.

Neljapäeval oli koolis spordipäev, mis tähendas seda, et õpilased said valida, kas mängivad kooli juures võrkpalli, lähevad *bowlingut* mängima või hoopis ratsutama. Hirmsasti oleks tahtnud võrkpalli mängida, aga läksin siiski ratsutajatega kaasa. Ratsutamise koht asus suhteliselt linna ääres, huvilisi kogunes umbes 15, kõik tüdrukud. Kolme peale anti üks hobune, kellega siis igaüks sai umbes pool tundi sõita. Kõigepealt tuli muidugi hobusega tutvuda, teda paitada ja kammida. Sammu sõitmine toimus maneežis ringiratast, pärast võeti kõik ükshaaval ette ja tehti sisemises ringis jooksusamme kah. Kes osavamad olid, said pärast omapead ka sõita. Mina nende hulka ei kuulunud.☺ Tagasi kooli juurde jõudes oli võrkpalliturniir juba lõppenud, nii et see jäi mul kahjuks nägemata. Jätsime siis hüvasti ja Matjaz viis mu tagasi ühikasse. Õhtupoole jõudsin veel Ljubljanas tiiru ära käia ja lõpuks sain ka oma reisi "suveniiri" ära osta. Viimasel ajal on mul kiiks kaugetelt maadelt noodiraamatuid kaasa tuua.

Laupäev jäi minu viimaseks vabaks päevaks. Kuhu minna? Kiusatusi oli igasuguseid. Lõpuks otsustasin Alpide kasuks, sest tahtsin ka kõrgemaid mägesid näha. Taaskord rongi peale ja seekord oli sihtkohaks Jesenice. Seal bussiga edasi Ratečesse, mis asus juba üsna Itaalia piiri ääres. Väike tankimine kohalikus poes ja jalgsi edasi mööda Planica orgu. Umbes tunnikese pärast olin Planica suusa-

keskuses. Planica on meie jaoks kindlasti tuntud suusahüppemägede, eriti just lennumäe poolest. Seitse suusahüppemäge kõrvuti, igas suuruses, kadedaks teeb. Väiksematel mägedel käisid aktiivsed treeninghüpped, lennumäe otsast oli võimalik mööda trossi alla kihutada. Matkarada viis veel mööda orgu ülespidi. Mäed ümber ringi olid ikka 2000m kanti ja kõrgemadki. Lihtsalt võrratu. Et teada saada, mis mägi kus asub, siis selleks oli matkarajal jämedad postid maasse pandud. Postidest oli augud läbi puuritud ja kui sealt vaadata, siis nägi mäe tippu. Kõrgeim, mis mulle silma niimoodi jäi, oli Jalovec (2645m), ainult natuke madalam kui Triglav, mis on Sloveenia kõrgeim tipp.

Pühapäev oli minu jaoks ärasõidupäev. Hommikul 4.40 rongi peale ja Ljubljanasse. Seal oli 4 minutit aega, et jõuda bussile, mis viis lennujaama. Jõudsin. Lennusõit tagasi läks viperuseta ja juba kell 6 õhtul võisin Tallinnas bussile istuda. Edasi Tartu ja Põlva, sealt korjati mind auto peale...

Mida lõpetuseks öelda? Oli väga tore! Ma loodan, et ka õpilased jäid rahule. Isegi kui tomati istutamine käib samamoodi, kui meil Eestis. Reisi tegi eriliseks just see võrratu loodus, mäed, orud, teistmoodi taimeestik. Ja muidugi see tunne, et ma sain hakkama.

Valdur Truija, õpetaja

Õnnelikkuse valem

*Liiga tiheda õnne sisse ära arutult rettu mine –
Mida suurem on õnn, seda suurem on pettumine...*

Rudolf Rimmel

Õnn, õnnelikkus, õnnetunne ja õnnelikuna olemine on kindlasti igale inimesele väga omased ning isikupäraseid mõisteid: õnnelik võib olla vaene ja õnnetuna tunda ennast miljonär; õnnelik võib olla näiliselt haige ja õnnetu igati terve; õnnetu võib olla firma omanik ja õnnelikud tema töölised; õnnelik võib olla ka töötu ja kodutu; samas võib õnnetuna tunda ennast lossiomani ja tööruugaja jne. Ameerika sotsiaalpsühholoogid jõudsid põhjaliku uurimustöö tulemusena teadmisele, et kõik välised asjaolud võivad meie õnnelikust mõjutada vaid suhteliselt vähe. **Seega õnn on sinu enda kättes, sinu enda teha ja kavandada.** Oma õnnetuses ära süüdistada iialgi teisi vaid rahune, mõtiskle ja tegutse – **kõik mida teed, teed esmalt endale, ja seda nii heas kui halvas...**

Tegelikult võib õnnelikkusele läheneda ka üsna lihtsalt. Positiivse psühholoogia rajaja, USA professor, Martin E.P. Seligman avaldas õnne valimi:

**Õnnelikkus = Pärilikud eeldused + Mineviku sündmused + Täna-
sed tegemised**

Pärilikud eeldused. Öeldakse, et mõni inimene on kohe nagu õnnesärgis sündinud. Samas on tõestatud, et igal ühel meist on sündides 3200 head omadust ja 8000 puuet. Seega ei ole meist keegi täiuslik. Soovitan otsida eelkõige endas ja oma lähedastes häid omadusi. Ja ega need halvad siis kusagile ei kao. Las nende halvade omaduste otsimisega sinus tegelevad need inimesed, kes sind vaenavad, ja kaastunne neile...Kõigile ei saa, ega peagi meeldima. Arenda oma häid omadusi hommikust õhtuni ja oledki õnnelik. Tõsi, vahel saad ka tagasilööke, aga need karastavad sind ja valmis-

tavad ette uuteks katsusteks ning võitudeks. Loodus ei salli vägistamist ja seega ära tegele sellega, milleks sul ei ole soovi, annet ning pealehakkamist. Headus võidab!

Mineviku sündmused.

Püüa otsida oma minevikust õnnelikke hetki. Huvitav, et inimese mälu on arenenud nii, et püüab juba iseenesest halva kustutada. Mis õigusega hakkad sa siis ise halba meelde tuletama! Mida see sulle annab? Minu vanaema kordas mulle sageli: *Toivo, ära nuta taga oma minevikku, vaid õpi tehtud vigadest ja ära püüa neid korrata...*

**Täna-
sed tegemised.** Ainult narkomaan elab ühe päeva korraga, et saada kätte raha ja narkonoos ning lolliks tegev doos. Normaalse inimene peaks elama vähemalt aasta korraga. Kui ka täna läheb midagi viltu, siis püüa olla homme targem. Väärtusta oma järgnevat aastat, plaani, unista ja vii täide. Ära tee tegevusi, mis sulle ei sobi. Tee tegevusi, mis sulle meeldivad ja mida juhib sinu vaba tahe. Mida rohkem võid endale öelda: *Tegin ära!... Sain hakkama!... Viisin oma unistuse ellu!... Olen tubli!... Sain teiste tunnustust!... Leidsin uusi sõpru...* – Seda asisem alanud aastal oled.

ÕNNE, ÕNNELIKKUST JA ÕNNETUNNET!

Toivo Niiberg, psühholoog

Õnnelik krokodill

ARVUTITUGI AIANDUSKOOIS

ARVUTIKLASS 313

Teisipäev 8.00-8.30

Kolmapäev 8.00-8.30

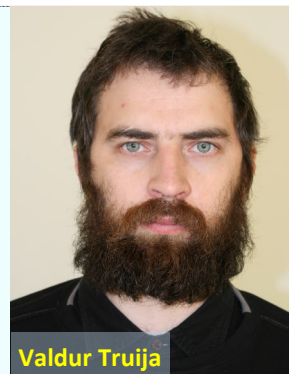
Neljapäev 16.00-18.00

Nõuga on abiks õpetaja V.Truija

E-mail: valdur.truija@aianduskool.ee

Telefon: 56636162

Valdur Truija

Huviringide töökava 2016/17 õppeaasta

Huviring	Juhendaja	Päev	Kell	Ruum
Psühholoogiaring	T.Niiberg	liikuvalt		223
Muusikaring	A.Tamm	esmaspäev	18.30	213
Kunstiring/käsitöö	M.Eensaar	kolmapäev	16-18	220
Stuudiofotograafia	I.Kaeli	kokkuleppel		102
Rühmvõimlemine	I.Nagelmaa	teisipäev	16.30-17.30	saal
Eesti keel	U.Grünberg	esmaspäev	16-17	208
Matemaatika	V.Truija	teisipäev	17-18	311
Inglise keel	M.Hunt	neljapäev	16-17	208
Nutiring	K.Uurmann	üle neljapäeviti	16.30	329
Spordiringid	H.Lumpre	esmaspäev, kolmapäev, neljapäev	17-19	võimla
Aeroobika	T.Arund	esmaspäev	19-20	võimla
Aiandus-pookimine	S.Tooding	veebruar-märts 6x2t		

Info kooli kodulehel ja õpetajate-ringijuhendajate kaudu. Soovide ja probleemidega pöörduda huvijuht H. Lumpre poole.

Heini Lumpre, huvijuht

tel 5183758

Arno Tamm sügispeol

Targaks tarkuseteraga! Sõbraks sõpruseteraga!

Räpina Aianduskoolil on hea meel teatada, et algamas on järjekordne taimekasvatuse projekt, mis käesoleval aastal kannab nime Sõprusetera. Ootame õppeasutuste klasse, väiksemaid rühmi ja huviringe koos juhendajatega üheskoos kasvatama aedhernesest.

Eelmistel aastatel oleme taimesõpradele jaganud aianduskoolis kasvatatud noortaimi. Oskuste aastal õpime koos selgeks aga ühe väga vajaliku oskuse – seemnete külvamise. Nii ongi seekord osalejatel endil võimalik seemneid külvata ja nende tärkamist jälgida.

Hernes on teatavasti taim, mis vajab kasvamiseks tuge. Selleks kaasame projekti lisaks aianduse eriala õpilastele ka maastikuehituse eriala õpilased. Küsime neilt julgelt vajalikku tarkusi, nõu ja abi hernetugede ehitamiseks.

Registreerumine projektis osalemiseks algab 16. jaanuari hommikul kell 8.00 ja kestab 30. jaanuarini või kuni 500 rühma täitumiseni. Seemned saadame välja 20. veebruaril. Soovijatele pakume taaskord võimaluse meile aianduskooli külla tulla ja ise seemnepakid kätte saada. Kõikidele aianduskooli külastajatele on üllatuskingitus garanteeritud.

Aktiivsed projekti tegevused saavad alguse 27. veebruaril. Projekti raames külvame aedhernes sortide 'Valma' ja 'Erme' seemneid, hooldame ja vaatleme kasvavaid aedhernes kahe erineva sordi taimi ning lõpuks muidugi koristame ja maitseme endakasvatatud tervislikku saaki! Projekti käigus uurime, kuidas toimub sordiaretus, kes on aedhernes sõbrad ja vaenlased, kuidas taimi väetada ja toetada. Ühine aedhernes taimede kasvatamine kestab 30. aprillini 2017. Sellel perioodil tuleb iganädalaselt vastata viktoriini küsimustele ja täita tabelit taime kasvu edenemise kohta. Samuti toimub kaks konkurssi. Lisaks on kõik osalejad oodatud pidama projektipäevikut – foto- ja/ või videoblogi. Ägedamad konkurstitööd ja aktiivsemad osalejad saavad tunnustatud ja autasustatud!

Katrin Uurman, haridustehnoloog

Aeg & Vaim
TEMPUS & SPIRITUS

Suured tänud kõigile, kes lehenumbri ilmumisele kaasa aitasid.

Ajaleht ootab kaastöid

kulli.nommistu@aianduskool.ee

Väljaandja Räpina Aianduskool, Pargi tn 32, Räpina 64505

Toimetaja Külli Nõmmistu **Küljendaja** Valdur Truija

OMALOOMINGU KONKURSS

14. veebruar 16.00

Räpina Aianduskoolis

KATEGOORIAD JA KRITEERIUMID

„Kuldsed käed“

Sita kategooriasse kuuluvad joonistused, maalid, seinavaibad, fotod, filmid, ehted, keraamika, lilleseaded – kõik asjad, mida saab seinale riputada, lauale asetada ja visuaalselt imetleda. Lisaks ka pillimänguoskus või pilli valmistamine.

„Rohelisem elu“

Sita kategooriasse kuuluvad kõik vanadest materjalidest (vanapaber, jogurtitopsid, pudelid, tekstiil, ...) valmistatud või ümberdisainitud esemed.

„Suuga teen ma suure linna...“

Sita alla kuuluvad kõik laulud, luuletused, jutukesed, humoreskid, näidendisketid – kõik teosed, mida on võimalik suuliselt esitada ja mis iseenesestmõistetavalt on sinu enda loodud.

„Roosa panter“

Sita kategooriasse kuuluvad kõik etteasted, mis on seotud liikumisega – tantsud, pantomiim, võimlemine... Etteaste maksimumpikkus koos tutvustusega on 10 minutit.

„Kaku“

Sita kategooriasse kuuluvad kõik enda poolt välja töötatud retseptidega valmistatud toidud/jogid – soovitatav sellised, mis suudavad hoida oma kaubanduslikku väärtust kogu ürituse vältel

Täpsem info ja konkursile registreerimine svetlana.tund@aianduskool.ee

Registreerimise tähtaeg 9. veebruar.

Ootame rohket osavõttu!

Ood peeglile

Oo, mu armas peegel,
Aitäh, et näitad mulle
mis tagajärg on liigsetel kaloritel

Ma tänan sind, et sa
näitad mulle hommikul,
kui tüdinenud on mu
silma sellest absurdusest,
mis toimub maailmas.

Aitäh, et aitas mul tõmmata
ette maski, mis varjab võõraste
pilgude eest minu valu.

Oo, mu armas peegel
Aitäh, et paned mind
Alkoholijoobes tundma,
Et olen kõige ilusam
Näitsik maailmas.
Aitäh, et mõju möödudes
Tood mind tagasi reaalsusesse,
Et saaksin end tunda jälle
jubeda inimesena.

Ma tänan, et mingi aja möödudes
näen kõik oma pisivigu
ja ei soovigi neid varjata.
Aitäh, mu armas peegel,
Mul on sind väga vaja.

Anastasia Kuropatkina, ME13-11-K

2016a omaloomingu konkursi võitja

Jaauarikuu nali

Talvine Peipsi:

- Õelge, kuidas eristada jääsuplejat asjaarmastajast?
- Tõeline jääsupleja ujub alasti.
- Et need, kes riides on, on siis asjaarmastajad!?
- Ei, need on läti kalamehed!